

Jagiellońskie Centrum Językowe UJ
Ramowy program nauczania języka niemieckiego na poziomie B2+
Kurs 60 godzin

Założenia

Proponowany program nauczania opiera się na założeniu, że osoby rozpoczynające naukę na poziomie B2+ opanowały język obcy w zakresie wyznaczonym przez programy nauczania na poziomach niższych. Uczący się pogłębiają swoją znajomość języka, rozwijając sprawności językowe oraz strategie uczenia się i kompetencje społeczne, a także poszerzają wiedzę ogólną. Lektor jest organizatorem procesu nauczania i uczenia się, doradcą oraz przewodnikiem, ale końcowe efekty zależne są od uczestników kursu – ich wkładu pracy i gotowości do uczenia się. Osiągnięcie poziomu B2+ wymaga minimum 30 godzin pracy własnej studenta rocznie. Jeżeli umiejętności wyjściowe studenta uniemożliwiają efektywne uczestnictwo w kursie na poziomie B2+, to dla osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na tym poziomie konieczne jest znaczne zwiększenie nakładu pracy własnej. Program nauczania na poziomie B2+ zakłada realizowanie komponentu akademickiego z uwzględnieniem treści charakterystycznych dla kierunku studiów.

1. Ogólne cele kursu:

- doskonalenie i rozwijanie wszystkich sprawności językowych nabytych na niższych poziomach
- poszerzanie zasobu leksykalnego i znajomości konstrukcji gramatycznych
- zdobywanie wiedzy o kulturze krajów, gdzie mówi się danym językiem
- przygotowanie do posługiwania się językiem w kontekście akademickim i zawodowym
- rozwój efektywnych strategii samokształcenia

2. Treści nauczania

A. Zagadnienia tematyczne

- człowiek i jego otoczenie, opis zewnętrzny i wewnętrzny
- praca, zawody, ubieganie się o pracę, problem bezrobocia
- edukacja, studia uniwersyteckie, studia zagraniczne, kształcenie się przez całe życie, funkcjonowanie w środowisku akademickim
- dom, rodzina, małżeństwo, relacje międzyludzkie
- spędzanie czasu wolnego, zainteresowania, święta, sport
- zdrowie, higiena, odżywianie, stres
- podróże, turystyka, formy transportu
- zagadnienia ekonomiczne, bankowość, konsumpcja
- kultura (np. teatr, muzyka, film, literatura), globalizacja kultury
- tradycje i obyczaje innych narodów, wielokulturowość, stereotypy kulturowe
- natura i ochrona środowiska naturalnego
- katastrofy ekologiczne, kataklizmy, zjawiska pogodowe
- współczesne środki przekazu informacji, aktualne doniesienia telewizyjne i prasowe
- nauka i technika, technologie przyszłości.

B. Zagadnienia gramatyczno-leksykalne

POWTÓRZENIE I POSZERZENIE

CZASOWNIK

- czasy gramatyczne i ich funkcje (Präsens, Präteritum/Imperfekt, Perfekt)
- czasowniki regularne i nieregularne
- czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone
- czasowniki modalne (wszystkie czasy, użycie)
- czasowniki zwrotne (z biernikiem i celownikiem)
- bezokolicznik z „zu” i bez „zu”
- tryb rozkazujący (Imperativ)
- strona czynna (Aktiv) i bierna (Vorgangspassiv Präs., Prät. I Perfekt)
- tryb przypuszczający (Konjunktiv II Präteritum, Konditionalis)
- rekcja czasownika + *einander* (*miteinander, füreinander*, etc.)

RZECZOWNIK

- deklinacja (rodzaj i końcówka, liczba pojedyncza i mnoga, odmiana przez przypadki)
- rodzajnik (określony, nieokreślony)

PRZYMIOTNIK

- deklinacja – po rodzajniku określonym, nieokreślonym, bez rodzajnika oraz po zaimkach
- stopniowanie regularne i nieregularne, porównania (*höher als*)
- połączenie stopniowania i deklinacji (*der höchste Turm*)
- rekcja przymiotnika (*bekannt für*)

LICZEBNIK

- liczebniki główne i porządkowe
- określanie czasu

ZAIMKI

- zaimki osobowe i dzierżawcze
- zaimki pytające i względne
- zaimki zwrotne i wzajemne (*sich / einander*)
- zaimek nieosobowy „es” i inne

PRZYIMKI

- przyimki czasowe – z Dativem (np. *ab / aus / nach*), z Akkusativem (np. *bis / für*), z Genitivem (np. *während / innerhalb*)
- Wechselprepositionen (*in / vor / zwischen / über*)
- przyimki miejsca – z Dativem (np. *gegenüber / von / nach*), z Akkusativem (np. *bis / durch / entlang*)
- przyimki z Genitivem

ZDANIE

- przeczenie – np. *nicht / kein / niemand*
- pozycja przeczenia w zdaniu
- spójniki: zdanie główne + zdanie główne, np. *und, aber, deshalb*
- spójniki: zdanie główne + zdanie podrzędne (czasownik na końcu zdania): np. *dass, wenn*
- zdania okolicznikowe czasu (np. *als / wenn / während*)
- zdania okolicznikowe przyczyny (*Weil / da*)
- zdania okolicznikowe warunku (*wenn / falls*)
- zdania okolicznikowe przyzwolenia (*obwohl / trotzdem*)
- zdania okolicznikowe celu (*damit / um...zu*)
- zdania dopełnieniowe z „*dass*” / konstrukcja bezokolicznikowa z „*zu*”
- rekcja czasownika oraz zdania złożone z *damit / dafür, r etc. + ...zu / dass*
- zdania przydawkowe z: *der / die / das* oraz *was / womit / wofür, etc.*
- zdania warunkowe nierzeczywiste (*wenn* + Konjunktiv II Präteritum/*würde*+ bezokolicznik)
- zdania ze spójnikami dwuczłonowymi (np. *weder...noch / entweder...oder*)

WPROWADZENIE NOWYCH STRUKTUR

CZASOWNIK

- czasy gramatyczne i ich funkcje (Plusquamperfekt, Futur I i II)
- strona bierna z czasownikiem modalnym (Vorgangspassiv mit Modalverb)
- strona bierna Zustandspassiv
- struktury zastępujące Passiv (Passiversatzformen: *lassen/ sein +zu + Inf./ -bar*)
- Partizip I i II jako przydawka, przydawka rozwinięta, przekształcanie na zdania przydawkowe (*der lesende Vater, das gestern von mir gekaufte Buch*)
- Konjunktiv I i mowa zależna (*Er sagte, er sei unglücklich*)
- Gerundivum (*der zu übersetzende Text*)

RZECZOWNIK

- rekcja rzeczownika (*Achtung vor*)
- tworzenie rzeczowników od czasowników i przymiotników (*achten – Achtung*)

PRZYMIOTNIK

- przedrostki i przyrostki przymiotników (ur-/ über-/ un-/ miss-/ il-/ -los/ -lich/ -bar/ -ig/ -ent/ -ell/ etc.), przysłówki wzmacniające przymiotnik (*recht/ überhaupt/ sehr / etc.*)
- liczebniki ułamkowe, jednostki miary i wagi (*ein Drittel*)

ZDANIE

- budowa zdania – kolejność części mowy w zdaniu, szczególnie okoliczników
- zdania okolicznikowe skutku (*sodass/ so...dass*)
- zdania okolicznikowe sposobu (*indem/ dadurch...dass/ anstatt...dass/ ohne...dass*)
- zdania porównawcze (*wie/ als/ je...desto/ je...umso*)
- zdania porównawcze z Konjunktiv II (z *als ob / als wenn*)
- zdania warunkowe nierzeczywiste (Konditional- und Wunschsätze mit Konjunktiv II Plusquamperfekt)
- różne formy wyrażania przypuszczenia (Vermutung mit Modalverb und –wort: *Es ist wahrscheinlich.../ Es kann wahr sein*)
- przekształcenia struktur rzeczownikowych na czasownikowe (verbale Umformungen: *Er fuhr zur Erholung ans Meer/ Er fuhr ans Meer um sich zu erholen*)
- zwrócenie uwagi na niuanse gramatyczne i rzadziej występujące struktury (*Lass uns.../ Es sei denn...*)

C. Funkcje językowe

- opisywanie osób, miejsc, przedmiotów, zjawisk, uczuć, np. (*X ist/sieht ... aus; auf mich wirkt X ...; Beim Betrachten von X empfinde ich ...; X ruft bei mir ... hervor, denn ...; X erweckt den Eindruck, als ob; ...; ich empfinde es als...; Bei näherer Betrachtung ...*)
- formułowanie definicji, np. (*Bei ... handelt es sich um ...; X ist ...; unter ... versteht man ...; Darunter ist zu verstehen, der/die/das ...*)
- relacjonowanie wydarzeń, np. (*Du weißt gar nicht, was mir passiert ist! Ich gehe am Rhein entlang spazieren, da sehe ich etwas Großes im Wasser direkt auf mich zu schwimmen. Zuerst glaube ich, es ist ein Holzstamm, aber dann kommt ...*)
- opisywanie planów i oczekiwań, np. (*Ich könnte mir vorstellen, einmal ...; Von ... erwarte ich ...; Ich habe (nicht) vor,; Ich hoffe ...*)
- składanie życzeń, np. (*Ich möchte Sie zu Ihrem Jubiläum sehr herzlich beglückwünschen; Anlässlich X möchte ich Ihnen meinen allerbesten Glückwunsch aussprechen*)
- przedstawianie opinii na dany temat, np. (*Meines Erachtens / Ich bin der Ansicht, dass ...; Ich sehe es so: ...; Wenn es nach mir ginge ...*)
- wyrażanie przypuszczenia, np. (*X ist wohl ...; wird wohl ... sein; Vermutlich / Wahrscheinlich / Höchstwahrscheinlich / Allem Anschein nach geht es dabei um ...; Ich vermute*)
- wyrażanie konieczności, zakazu, pozwolenia, umiejętności i chęci, np. (*Da müsste / dürfte / sollte man ...; Es ist erforderlich / angesagt / wäre ratsam / kann man wohl ...; da möchte man einfach ...*)
- udzielanie rad, wskazówek (*du solltest mal ...; an deiner Stelle würde ich; Da sollte man ...; Es wäre (nicht) ratsam/angebracht/ sinnvoll ... zu ...; Mein Tipp wäre: ...*)
- przyjmowanie lub odrzucanie sugestii, zaproszenia, oferty, np. (*Da muss ich leider absagen; Auf dieses Angebot kann ich leider nicht eingehen; Das Angebot ist durchaus akzeptabel, Ich danke bestens für Ihre Einladung*)

Prowadzenie interakcji w sytuacjach formalnych:

- sygnalizowanie uwagi, np. (*Ich bitte Sie um Aufmerksamkeit!*)
- sygnalizowanie chęci kontynuowania wypowiedzi, np. (*Ich möchte noch hinzufügen/ergänzen, dass ..., Was noch zu ergänzen wäre, ist Folgendes: ...*)
- przerwanie wypowiedzi rozmówcy, zmiana tematu, np. (*Da möchte ich einhacken / nachfragen ...; Und nun gehe ich dazu über, ... zu besprechen*)
- sygnalizowanie zbliżania się do końca wypowiedzi, np. (*Bevor ich zum Schluss komme, möchte ich Sie noch auf aufmerksam machen*)
- podsumowanie, np. (*Zusammenfassend lässt sich feststellen, dass ...; Lassen Sie mich bitte mal wie folgt zusammenfassen:; das Fazit wäre also:; Der Punkt ist, dass ...*)

Prowadzenie interakcji w sytuacjach nieformalnych:

- reakcja na wypowiedź, np. (*Da bin ich mir nicht sicher / Ich stimme Ihnen (nur bedingt/nur teilweise/völlig) zu, dass ...; Das ist doch Quatsch; da bin ich ganz anderer Meinung*)
- wyrażanie zainteresowania, zdziwienia i sympatii, np. (*Das finde ich aber; Verblüffend ist eben; Das lässt mich kalt / Davon bin ich angetan*)

D. Komponent akademicki

- **sprawne** wyszukiwanie, przetwarzanie i przedstawianie informacji
- przygotowywanie prezentacji i wystąpień kierunkowych
- pisanie form akademickich: streszczenie, referat/ prezentacja, rozprawka, raport, opis diagramu
- określanie stylów uczenia się i dopasowywanie do nich strategii, autonomia studenta

E. Komponent specjalistyczny

- słownictwo specjalistyczne dotyczące danej dziedziny
- teksty kierunkowe, materiały źródłowe dotyczące danej dziedziny nauki
- prezentacje studenckie na tematy kierunkowe
- teksty kierunkowe, materiały źródłowe dotyczące danej dziedziny nauki, w tym materiały wybrane i opracowane samodzielnie przez studentów

3. Przewidywane efekty uczenia się:

Po zakończeniu kursu student potrafi:

Sluchanie

- zrozumieć wypowiedzi skierowane do niego w standardowej odmianie języka na tematy dobrze znane oraz często spotykane w życiu społecznym, akademickim i zawodowym
- nadążać ze zrozumieniem wykładu czy rozmowy, dotyczących jego specjalności, przy założeniu, że przedmiot dyskusji jest mu znany, a prezentacja jest przejrzysta i zrozumiale przedstawiona
- zrozumieć większość radiowych i telewizyjnych programów dokumentalnych przekazywanych w standardowej odmianie języka i określić nastrój lub ton mówiącego
- zrozumieć główne tezy złożonych wypowiedzi na różne tematy, wypowiedziane w standardowej odmianie język

Komponent akademicki

- zrozumieć główne treści wykładów, wystąpień i raportów oraz innych form prezentacji akademickich złożonych pod względem treści, leksyki i struktury, **nawet jeśli treści są złożone**

Czytanie

- szybko określić treść i wagę wiadomości, artykułów i opracowań na tematy związane z jego zainteresowaniami oraz zdecydować, czy są warte dokładniejszego przeczytania
- czytać korespondencję dotyczącą jego akademickiej lub zawodowej specjalizacji lub zainteresowań i określać w nich najważniejsze tematy
- czytać instrukcje obsługi, znaleźć i zrozumieć odpowiednie wyjaśnienia i wskazówki w celu rozwiązania konkretnego problemu
- czytać ze zrozumieniem i z dużym stopniem swobody (ze względu na dość bogate słownictwo) artykuły i opracowania, w których autorzy prezentują określone stanowiska i poglądy związane z jego specjalnością, ale także spoza swojej dziedziny związane z współczesnymi zagadnieniami

Komponent akademicki

- dokładnie zrozumieć teksty związane z jego zainteresowaniami, akademicką bądź zawodową specjalnością
- wykorzystać treści zawarte w przeczytanym tekście we własnych wypowiedziach
- zrozumieć specjalistyczne artykuły także spoza jego dziedziny, jeżeli może korzystać ze słownika

Pisanie

- pisać jasne i szczegółowe teksty (wypracowania, opracowania, prezentacje) na różne tematy zbliżone do jego zainteresowań
- pisać streszczenia artykułów i wiadomości z różnych źródeł
- omówić temat w formie pisemnej, podając argumenty za i przeciw określonemu punktowi widzenia
- wyrazić w prywatnym liście różne uczucia i poglądy oraz zrelacjonować dokładnie bieżące wydarzenia

Komponent akademicki

- napisać list/email oficjalny w konkretnej sprawie (podanie o pracę, stypendium lub staż, zaproszenie, podziękowanie, skarga, zapytanie)
- zrobić notatki z tekstów słuchanych i czytanych
- syntetyzować, streścić i interpretować pisemnie/ustnie informacje także z wyspecjalizowanych źródeł w swojej dziedzinie (oraz na tematy ogólne) podkreślając istotne punkty

Mówienie

- płynnie, poprawnie i skutecznie wypowiadać się na wiele tematów ogólnych, akademickich i zawodowych, wyraźnie zaznaczając relacje pomiędzy poszczególnymi stwierdzeniami
- komunikować się i włączać do rozmowy spontanicznie, bez dużego wysiłku, parafrazując wypowiedzi własne tak, aby dotrzeć do wszystkich rozmówców
- dość swobodnie przedstawić zagadnienia abstrakcyjne oraz interpretować informacje w formie graficznej, jeśli dotyczą znanego tematu
- wyrazić i uzasadnić własną opinię dostarczając istotnych wyjaśnień i argumentów
- monitorować własne wypowiedzi ustne (i pisemne), aby skorygować niektóre błędy

Komponent akademicki

- aktywnie uczestniczyć w dyskusjach formalnych, nadążając ze zrozumieniem dyskusji na tematy związane ze swoją specjalnością
- wносить własny wkład do dyskusji formalnej precyzyjnie wyrażając swoje zdanie
- przekonująco przedstawiać własne, a także reagować na czyjeś argumenty
- rzetelnie przekazywać szczegółowe informacje – dokonać syntezy informacji i argumentów z wielu źródeł
- przedstawić treści związane z kierunkiem studiów w formie dłuższej wypowiedzi ustnej (prezentacji) oraz własne zdanie w sposób spójny i logiczny systematycznie rozwijając argumentację